

toch dient deze bijwerking, en ook de klinische relevantie hiervan voor het kind, goed te worden besproken met kind en ouders. Gezien de toename in het voorschrijven van psychostimulantia aan kinderen blijft het echter ook van belang de diagnose ADHD zorgvuldig te stellen, voordat wordt overgegaan op het voorschrijven van medicatie met bijwerkingen. Daarnaast adviseren wij het effect van zowel de medicatie als de bijwerkingen regelmatig te evalueren.

Referenties

1. Faraone SV, Biederman J, Morley CP, Spencer TJ. Effect of stimulants on height and weight: a review of the literature. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2008; 47(9):994-1009.
2. Harstad EB, Weaver AL, Katusic SK, Colligan RC, Kumar S, Chan E, et al. ADHD, stimulant treatment, and growth: a longitudinal study. *Paediatrics*. 2014;134(4):935-44.

3. Poulton AS, Melzer E, Tait PR, Garnett SP, Cowell CT, Baur LA, et al. Growth and pubertal development of adolescent boys on stimulant medication for attention deficit hyperactivity disorder. *Med J Aust*. 2013;198(1):29-32.
4. Poulton AS, Bui Q, Melzer E, Evans R. Stimulant medication effects on growth and bone age in children with attention-deficit/hyperactivity disorder: a prospective cohort study. *Int Clin Psychopharmacol*. 2016;31:93-9.
5. Zhang H, Du M, Zhuang S. Impact of long-term treatment of methylphenidate on height and weight of school age children with ADHD. 2010;41(2):55-9.

Voor alle referenties bij dit artikel verwijzen wij u naar www.praktischepediatrie.nl.

Er zijn geen relaties met farmaceutische industrieën gemeld.

Antwoord Praktische Pediatrie Plaatjespuzzel

Rode gewrichten van de vingers

Diagnose

De diagnose werd gesteld op perniones (ook wel pernio, winterhanden). Deze aandoening wordt gemakkelijk verward met artritis en is daarom nogal eens reden voor verwijzing naar de tweede lijn.

Op de polikliniek kindergeneeskunde en reumatologie zien wij regelmatig kinderen (voornamelijk meisjes) die worden verwezen vanwege pijnlijke zwelling van handgewrichten met roodheid, met de vraag of er sprake zou kunnen zijn van jeugdreuma.

Perniones is een aandoening van de huid die zich manifesteert als rode tot rood-paarse maculae, papels en noduli op plaatsen die worden blootgesteld aan kou. Het vaakst komt dit voor op handen en voeten. Doordat de verdikkingen zich meestal bij gewrichten manifesteren, leidt dit tot bewegingsbeperkingen en ook wel pijn. Dit geeft ook de verwarring met artritis. Meestal ontstaan de verdikkingen/verkleuringen binnen een dag en verdwijnen dan in de loop van enkele weken.

Perniones komt meestal voor aan het begin van de winter en verdwijnt weer in de lente. Een klein deel van de patiënten heeft een meer chronisch beloop en heeft ook last in de zomermaanden.

De pathogenese is niet duidelijk, er wordt uitgegaan van een afwijkende vasculaire respons op kou. Door koudegeïnduceerde vasoconstrictie of vasospasme wordt een inflammatoire respons gestimuleerd met de vorming van huidlaesies. Ook kan hyperviscositeit of endotheelschade bij de aanwezigheid van autoantistoffen een rol spelen.

Perniones kan ook secundair voorkomen bij hematologische aandoeningen (bijvoorbeeld paraproteïnemie), auto-immuunziekten, virale hepatitis of maligniteiten. Dit zien we dan meer op de volwassen leeftijd. De frequentst gerapporteerde relatie met een onderliggende ziekte die ook bij kinderen kan voorkomen, is systemische lupus erythematosus.

De diagnose wordt gesteld op basis van de anamnese en de typische bevindingen bij lichamelijk onderzoek. Bij de anamnese moet worden gevraagd naar een relatie met kou, lokalisatie van de afwijkingen, duur van de klachten en aanknopingspunten voor auto-immuunziekten (Raynaud, zonlichtallergie, ulcera, artritis, familiair voorkomen). Bij lichamelijk onderzoek is er naast algemeen intern onderzoek specifiek aandacht voor huidafwijkingen en artritis. Een biopsie is niet nodig om de diagnose te stellen.

Er zijn geen serologische tests die de diagnose bevestigen. Aanvullend laboratoriumonderzoek wordt alleen gedaan om, bij vermoeden hierop, een onderliggende aandoening uit te sluiten. Het kan dan zinvol zijn een bloedbeeld en antinucleaire antistoffen te bepalen. De behandeling van perniones is symptomatisch. Uitleg is van belang, en daarnaast het advies zich goed warm aan te kleden en handschoenen te dragen. Bij ernstige klachten kan behandeling met nifedipine worden overwogen, maar dit is zeker bij kinderen niet eerste keus.

Trefwoorden perniones, winterhanden, artritis

Er zijn geen relaties met farmaceutische industrieën gemeld.